

svare at bruge de mange Penge. Men hvad jeg gikter tilbage for, er det Løse, det ubestemte, det, der ingen Grænser har, det bundløse, alt det, som ikke er til at finde Hede i, alt det, der er paa maa og saa kastet ud i det blå, uden at noget Menneske kender dets Vej eller Bane i Fremtiden. Den Slags Ting vender jeg mig fra med en vis Ustæthed, den samme Ustæthed, der altid griber mig, naar jeg staar overfor det, man i denne Samling har kaldt det gode danske Brøl.

Wagner: Naar jeg skal motivere min Stemmegivning i den foreliggende Sag, eller rettere naar jeg skal motivere, hvorfor jeg ikke agter at afgive min Stemme, kan jeg sætte mig temmelig fort, idet jeg i alt væsentligt kan henholde mig til, hvad det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 2den Valgrebs (S. Hage) udtalte ved denne Sags 2den Behandling. Der er kun et Punkt, om hvilket jeg skal tillade mig et Par Bemærkninger, og det er med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Princippet „Hjælp til Selvhjælp“ virkelig kan siges at være opretholdt i det foreliggende Forslag. Jeg skal, idet jeg siger et Par Ord til Underjøgelse deraf, se ganske bort fra den Anvisning, der er givet af en af Hovedordførerne — jeg tror, det var det ærede Medlem fra Mors (C. Ravn) — at det virkelig ikke havde saa meget at sige med denne Fordring om de 10 Aar, idet man ganske rolig i fornødent Fald kan tage Pengene af de fattiges Kasse; saa var der intet i Vejen, saa kunde man paa den Maade alligevel saa Folk, der ikke vare i Stand til at hjælpe sig selv imellem det 50de og 60de Aar, ind under den nye Hjælp. Jeg vil, som sagt, ganske se bort fra det og gaa ud fra, at man i Virkeligheden kan gøre Regning paa, at Folk hjælpe sig selv i Alderen fra det 50de til det 60de Aar, naar de ikke have nyt, hvad man kalder Fattighjælp af det offentlige. Jeg tror imidlertid, at det væsentlig vil blive en ganske formel, abstrakt Indrømmelse, man kan gøre, hvis man vil gaa ind paa, at den Bestemmelse om, at vedkommende i 10 Aar skal have været fri for Fattighjælp, skulde kunne kaldes Hjælp til Selvhjælp. Naturligvis, en vis Ret har man til at sige det. For at blive 60 Aar, maa man nødvendigvis leve mellem 50 og 60 Aar; det er klart, at hvis man var forsvunden i den Periode, vilde det være umuligt at komme over det 60de Aar, og man kunde altsaa ikke naa den Alder, som vi ved det foreliggende Lovforslag skulle lovgive om. For saa vidt

har det altsaa sin Rigtighed; det er jo overhovedet sandt, at et hvilket som helst Individ, der blot en eneste Gang i sit Liv har gjort noget for at hjælpe sig selv — og det have vel de allerfleste af os gjort eller fortjent det allermindste ved et hvilket som helst Arbejde, er stillet saaledes, at man kan sige, at al den Hjælp, han faar, er Hjælp til Selvhjælp, lige meget om den kommer mellem det 50de og 60de Aar eller ej, og lige meget om det er Fattighjælp fra det offentlige eller ej, om al Hjælpen kan man da sige, at den er Hjælp til Selvhjælp. Men det forekommer mig rigtig nok, at skal man opfatte Begrebet Hjælp til Selvhjælp paa denne Maade, saa bliver det overordentlig udtyndet og taber sin Betydning. Desuden maa det erindres, at Begrebet Hjælp til Selvhjælp er ikke fra i Gaar, det er et Slags Valgsprog, et Ord som særlig fra Højres Side er benyttet i adskillige Tider for at betegne noget vist, bestemt, sikkert, og ikke noget ubestemt, taaget, som det forekommer mig, det vilde blive, hvis man vilde kalde det Hjælp til Selvhjælp, at man hjælper et Menneske, der overhovedet en Gang har hjulpet sig selv, en Smule. Princippet Hjælp til Selvhjælp er hidtil blevet forstaaet saaledes, at der fremdeles skulde finde Selvhjælp Sted, naar den Eventualitet indtraadte, som havde gjort Hjælpen nødvendig. Naar vi f. Eks. tale om Hjælp til Selvhjælp i Sygekasjer, saa forstaa vi jo ved Hjælp til Selvhjælp, at en Mand betaler et Bidrag til en Sygekasse for at sikre sig, han assurerer sig altsaa ligesom, og saa træder paa den anden Side det offentlige til og hjælper. Da have vi Hjælp til Selvhjælp, saaledes som dette Begreb hidtil er opfattet og, saa vidt jeg veed, endnu i dette Øjeblik opfattes i Spørgsmaalet om Sygekasserne. Noget ganske lignende tror jeg nok, jeg tør paastaa er Tilfældet, naar vi skulle tale om Alderdomsforsørgelsesagen. Der blev i 1883, saavidt jeg erindrer den 27de Oktober, forelagt et Forslag derom af den nuværende høje Regering; det var, saavidt jeg veed, sidste Gang, der blev indbragt noget Forslag om Alderdomsforsørgelse fra denne Regering. Dette Forslag gik ud paa en billig Alderdomsforsørgelse; det gik ud paa, at ubemidlede og i øvrigt, saavidt jeg husker, ogsaa alle andre Folk skulde kunne indbetale et Bidrag til Livrenteanstalten; og at saa det offentlige desuden skulde styde noget til. Jeg skal i Parentes bemærke, at denne Forskning kunde kaldes billig i dobbelt Forstand, idet den ikke alene var billig for Interessenterne, der